

שבת בשבתו

פרשת ויגש
תשע"ד
7/12/2013
ד' בכסלו
השנה השלושים

**זמני
כניסת
השבת
ויציאתה**

עלון תורני לכבוד שבת קודש

קבלת שבת

לשוב הביתה

הרב אורי שורקי רב קהילת 'בית יהודה', ר"מ במכון מאיר

הדרך היא על ידי שיהודה יגבר באחיו, כשיוסף הופך להיות ההכנה ליהודה. הדבר הופיע במהלך ההיסטוריה בשתי שיטות משיחיות: משיח בן יוסף ומשיח בן דוד. ההכרעה ההיסטורית היא, שמשיח בן יוסף קודם בזמן, ומשיח בן דוד הוא גולת הכותרת, כשכל העמים באים אל ירושלים, ולא ישראל באים אל העמים. כך נפסק להלכה על ידי יעקב אבינו: 'ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורת לפניו גשנה' (מו, כח). יעקב הכריע שאפילו בשעה שיוצאים אל הגלות, התכלית היא השיטה של יהודה.

גלותנו מתחילה ב'ויסע ישראל... ויאמר א-להים לישראל במראת הלילה ויאמר יעקב יעקב' (מו, א-ב). ישראל משנה את שמו ליעקב, בעוד שעד עכשיו הכרנו את יעקב שהופך להיות ישראל. ישנם מצבים שבהם אנחנו שבים אל השפלות של יעקב. זו ההסתגלות לגלות. אך המטרה נשאר 'ישראל יהיה שמך' (לה, ז).

הניסיון של יוסף להצלה כלכלית של מצרים לא עלה יפה, המצרים לא זכרו ליוסף את הטובה שגמל עמהם. תיקון העולם יבוא על ידי השיבה לארץ ישראל - 'פקוד יפקוד א-להים אתכם' (נ, כה), ומשם נאיר לכל העולם.

יוסף שב אל המשפחה. אחרי שבפרשה הקודמת ניסה לקחת את בנימין אליו, וסבור היה שהאחים יסכימו להיפרד ממנו. כשהחלוקת מתפשטת באומה, פיתוי הפירוד מופיע. אלא שיהודה בעל האחריות הכלל ישראלית לא נתן לדבר לקרות: 'כי עבדך ערב את הנער מעם אבי לאמור: אם לא אביאנו אליך וחסאתי לאבי כל הימים' (מד, לב). כשיוסף הבין שלא יעלה בידו להפריד את האומה, ויותר על הרעיון לבנות את מצרים לבדו במנותק מבית אביו. ייתכן שבכיתו בפרשתנו באה מפני שעמד על כשלונו שיטתו, שעלולה היתה לחלק את משפחת יעקב לשני חלקים.

אך עדיין שיטתו הקוסמופוליטית של יוסף איננה ניתנת לפסילה גמורה. אף יהודה נדרש להיזהר שלא להרוס את כל מפעלו של יוסף. נאמר במדרש שיהודה אמר ליוסף: אם אינך משחרר את בנימין, אמלא את השווקים של מצרים בדם. אמרו לו אחיו: 'יהודה! מצרים איננה שכם, אם אתה מחריב את מצרים נמצאת מחריב את העולם כולו'. התרבות הגדולה באותה התקופה, מצרים, ראויה לכבוד, ראויה להישמר, עתידה היא להיות זו שתיצור את הזהות של עם ישראל בכור הברזל. על כן נאמר בתורה: 'לא תתעב מצרי כי גר היית בארצו' (דברים כג, ח). יש ללקט ניצוצות קודש, אפילו ממצרים.

מדוע מסרו 'חסידים הראשונים' את סיפוריהם בעיקר בעל פה? | ארץ גושן: אזור מרעה בליבה של ארץ מדברית

עמ' 4

עמ' 6

יפוצו מעיינותיך

על עצמן אל תבכה

אודות האיחוד של יוסף עם אחיו הקטן בנימין נאמר בפרשתנו: **"ויפל על צווארי בנימין אחיו ויבך, ובנימין בכה על צווארו"** (מה'יד).

חז"ל דורשים שיוסף בכה על שני בתי-המקדש שעתידיים להיות בחלקו של בנימין וסופם להיחרב; ואילו בנימין בכה על משכן שילה שעתידי להיות בחלקו של יוסף וסופו להיחרב.

לפי הכלל "אדם קרוב אצל עצמו", לא מובן מדוע כל

אחד מהם בכה על בית המקדש שבחלקו של אחיו, ולא על בית המקדש שבחלקו?

ההסבר לכך נעוץ בהדגשת הפסוק שהבכי היה על הצוואר דווקא.

בין כתפיו שכן

על הפסוק "כמגדל דוד צווארך" (שיר השירים ד,ד) מובא במדרש: "מה צוואר נתון בגובהו של אדם, כך בית המקדש נתון בגובהו של עולם".

לכאורה הדברים אומרים דרשני: אם כוונת הפסוק נועדה להביע את גובהו ומעלתו של בית המקדש, הרי שהדימוי של הצוואר אינו הדימוי הטוב ביותר. הצוואר הלוא אינו ממוקם במקום הגבוה ביותר באדם, שכן הראש הוא מעליו.

אותה השאלה עולה בקשר לפסוק נוסף העוסק בבית המקדש: "ובין כתפיו שכן" (דברים לג,יב), ומפרש רש"י: "בגובה ארצו היה בית המקדש בנוי, אלא שנמוך עשרים ושלוש אמה מעין עיטם". שוב רואים את שבח המקדש כממוקם במקום גבוה ("בגובה ארצו"), אך שוב רואים את הדגש שאין זה המקום הכי גבוה ("נמוך מעין עיטם").

הרבי מלובביץ' זצ"ל מסביר (לקוטי שיחות חלק י' שיחה בפרשת ויגש) שהדברים מכוונים ועמוקים. הדימוי של בית המקדש לצוואר הוא בדיוק, משום שהתפקיד של בית המקדש זהה למה שהצוואר מסמל.

צוואר - ההכרעה

החסידות מלמדת, שבהשגות שכליות ובדעת עמוקה כשהן

לעצמן - אין תכלית. כל מהותן ותפקידן הוא שהאדם ינהיג וישלוט על גופו ועל הנהגתו לאורן ועל פיהן. ה'צוואר', אם כן, מסמל את נקודת השליטה של השכל על הגוף. מצד אחד זה צוואר ולא הראש עצמו, אך מצד שני הוא מעל לגוף ומסמל את העברת הנחיית השכל אל הגוף.

זהו תפקידו של בית המקדש, שעניינו להשכיח ולהמשיך את האור האלוהי בתוך העולם. זהו גם תפקידו של בית המקדש השוכן בלב כל

אדם, "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם - בתוך כל אחד ואחד: ה'ראש" - הוא עצם הנשמה, "החבוקה ודבוקה בך יחידה ליחדך", הקשורה והדבוקה בה' למעלה מהעולם. והעניין של בית המקדש שבלב כל אדם הוא, להמשיך ולהשכיח את הנשמה שתנהיג את הגוף, כאן בעולם הזה.

על הזולת מותר לבכות

חורבנו של בית המקדש הכללי נובע מהחורבן של בית המקדש הפרטי, וכפי שחז"ל מבטאים זאת במאמרם: "מפני חטאינו גלינו מארצנו".

כשמדובר על בית המקדש הפרטי שלך - אין מה לבכות, יש לקום ולעשות מעשה! להתעשת ולהתחיל לבנותו, ללמוד תורה ולהתחזק בעבודת ה'. הבכייה עלולה דווקא להזיק ולהרפות את הרוח. לעומת זאת, כשמדובר על בית המקדש הפרטי של חברך, אכן עליך לעורר ולסייע בכל מה שאפשר כדי שיתקן אורחותיו בדרכי נועם ובאהבת רעים. אך אחרי הכול, אינך אדון למעשיו ובידיו נותרת בחירה חופשית. מצד מידת אהבת ישראל, יש לבכות על חורבן בית מקדשו הפרטי ולהתפלל עליו שיתעורר לבנותו.

אלו הם אפוא שני הלימודים שהמדרש מלמדנו מבכיית יוסף ובנימין איש על צוואר רעהו: בקשר לבית המקדש שלך - אין לך מה לבכות. עליך לקום ולבנותו. אך בקשר לבית המקדש של אחיך - חורבנו צריך לגעת בלבך עד כדי בכיה!

למאמרים נוספים - מעיינותיך:
www.toratchabad.com

מקומו של עולם

ירושלים, יבוס, עיר דוד

ירושלים

הפעם הראשונה בה מוזכרת ירושלים בשמה היא ביהושע י, א. שם מוזכר מלכה של ירושלים, אדוני צדק העומד בראש ברית של מלכים כנעניים כנגד יהושע. ירושלים היא אפוא עיר כנענית, שבראשה עומד אדוניצדק.

יבוס

בהמשך ספר יהושע מתואר הגבול בין יהודה לבנימין: "ועלה הגבול גי בן הנום אל כתף היבوسی מנגב היא ירושלים" (טו, ח). נראה כי היבوسی היא ירושלים, וכן במנין ערי בנימין "היבוסים היא ירושלים" (יהושע יח, כז), בפרשת פילגש בגבעה (שופטים יט): "ויקם וילך ויבוא עד נוכח יבוס היא ירושלים", ובכיבוש ירושלים על ידי דוד: "וילך המלך ואנשיו אל היבوسی יושב הארץ" (שמו"ב, ה, ו).

יוצא כי שמה של ירושלים הוא 'יבוס' או 'יבוס' והכתוב קושר את השם יבוס אל ירושלים שהוזכרה קודם. נראה כי ירושלים הוא שמה של העיר, ו'יבוס או 'היבוס' הוא שם העיר, על שם העם היושב בעיר. כן נראה כי בתחילה מלך בעיר מלך כנעני ואחר כך יבוס, או ש'כנעני' הינו שם כולל לכמה עמים.

מהי משמעות העובדה כי העיר יבוסית ושמה יבוס?

הכתוב לא נותן כל הסבר לעובדה שדוד בוחר את ירושלים כעיר מלכות. על פניו, חברון היא מועמדת מצוינת לברית מלכות ישראל, שכן היא משמשת בירתה של ממלכת דוד על יהודה כבר כשבע שנים, ואך טבעי שתהפוך לברית כל ישראל.

נראה כי דוד בחר בירושלים מתוך רצון לאחד את כל השבטים ובפרט את יהודה ובנימין, שני השבטים היריבים ביותר המייצגים את בני רחל ובני לאה, סביב עיר הבירה. עובדה המסייעת לכך היא כי ירושלים בשלב זה היא יבוס, עיר יבוסית נכרית. בפועל שבט בנימין, שבפשטי הפסוקים ירושלים נמצאת בנחלתו, לא כבש את העיר.

דוד לא צריך לפנות לשום שבט ולבקש ממנו שיפנה את מקום ישיבתו בירושלים עבור כל ישראל, אלא בחר בעיר המיושבת על ידי יבוסים שתהפוך עם כיבושה לברית כל ישראל.

עיר דוד

עם כיבושה של יבוס, מעיד הכתוב "וילכוד דוד את מצודה

ציון היא עיר דוד" ובהמשך "וישב דוד במצודה ויקרא לה עיר דוד" (שמו"ב, ה).

הכתוב מזהה את 'מצודת ציון' עם 'עיר דוד' וקורא למצודה עיר דוד. ישנן דעות שונות בשאלה האם 'מצודת ציון' היא עיר דוד, או שהכוונה לביצור מרכזי בתוך העיר.

מהי משמעות קריאת העיר על שמו של דוד?

עם הגעתו לירושלים, מולך דוד לראשונה על כל ישראל. כחלק מביטוי מגמת האחדות והשלטון המלכותי על כל ישראל, דוד משנה את שם העיר ובמקום שם המזכיר את היבוסים, הוא בוחר לקרוא לה על שמו.

האם השם 'עיר דוד' הינו על שם דוד האיש או על שם דוד המייסד את מלכות ישראל המאוחדת בירושלים?

נראה כי דוד בחר בעיר כעיר המלכות וקרא לה על שמו כדי להטביע על העיר את חותם מלכות בית דוד.

ראיה לפרשנות זאת ייתכן למצוא בעובדה שדוד בחר לקבוע את קברי מלכי בית דוד בתוך העיר. העובדה שמיימי דוד ועד ימי חזקיהו נקברו מלכי בית דוד בחלקה זו מלמדת על זיקת המלכות והמלכים למקום.

יש מן החידוש בעובדה כי החלקה המלכותית לא נמצאת מחוץ לעיר. ההיגיון הוא שקוברים מחוץ לעיר, הן מצד נוחיות ואיכות החיים בתוך העיר, הן מצד העובדה ששטח העיר אינו גדול ולהקצות חלקה לקבורה גורם ליותר צפיפות במגורים בתוך העיר, והן מצד ענין הטומאה.

העובדה כי למרות שיקולים אלו החלקה המלכותית בתוך העיר מלמדת כי ישנה כאן נקודה עקרונית, הדגשת זיקת הנצח בין עיר המלכות ובין מלכות בית דוד. אין כמו חלקת קבורה כדי לבטא את זיקת הנצח למקום.

שינוי השם מבטא אם כן את שינוי מהותה של העיר, מעיר נכרית יבוסית לברית מלכות ישראל הקשורה בטבורה למלכות בית דוד.

בדורנו אנו זוכים לחזור לעיר דוד, לגור בה, לחפור בה ולסייר בה לאורכה ולרוחבה ובכך אנו מבטאים, בזכות עמותת אלע"ד (אל עיר דוד), את החזרת העטרה ליושנה, את חידוש החיים בברית מלכות ישראל היונקת את מהותה ממלכות בית דוד.

מאוצר הסיפור החסידי

על פה ועל כתב

האוצרות הגנוזים של הסיפור החסידי נשמרו במשך שנים ארוכות בעל פה בלבד. אין מספר לסיפורים שסופרו לאורך שנותיה של החסידות, מפייהם של הבעש"ט, תלמידיו וממשיכיו עד היום. בלילות הארוכים, בסעודה שלישית, בעת צרה ושמחה – הסיפור ליווה את החסידים בכל מעשיהם. דווקא בשל כך מעט מוזרה העובדה כי הם שמרו את סיפוריהם בעל פה בלבד, ולהוציא ספר יחיד – 'שבחי הבעש"ט' (וכן קבצים ראשוניים של 'חיי מוהר"ן') – לא ראו סיפורים חסידיים את אור הדפוס במשך מאה שנים.

סיבות שונות גרמו לחסידיים לשמור את סיפוריהם כתורה שבעל פה, אך סיבה מהותית היא וודאי תפיסתם את הכתב כפגום ופחות, לעומת האירועי החי של הסיפור בעל פה. הפיכת התרחשות חיה לכתב, ובוודאי לספר מודפס, יש בה מעין תהליך של הפיכת אדם, נפש חיה, לחפץ ולמצבה. אי נוחות זו של החסידיים מעולם הכתב וממה שהוא מייצג מתגלית בסדרה של סיפורים חסידיים שבהם פתק ריק, דף נייר שהכתב מתנדף ממנו ומפנה את מקומו אל הנשמה, אל התוכן והמשמעות האמתית.

כך מספר איש עני מזליחוב שבלטא למגיד מקוז'ניץ על מפגשו עם ר' לוי יצחק מברדיטשוב, המכונה בפיו בחיבה 'ר' לוי יצחק'ל'. הוא מתאר כיצד פעם אירח את הרבי ללון בביתו, ותמורת זה ביקש מהרב שיעזור לו בצרתו – אדון הכפר רוצה לגרשו מביתו ולאסרו, בגלל שכירות שלא שולמה.

...וצווה אותי הרב להביא נייר חדש וחלק, ונטל הרב הנייר והלך לחדרו הקטן ושהה שם כרבע שעה. לבסוף יצא מן החדר והחזיר לי הנייר כשהוא מקופל כמו מכתב ואמר: לך לאדונך ותיתן לו הפתקה הזו. וכן עשיתי, והלכתי אל האדון. ובדרך התיישבתי בדעתי – הלא לא ראיתי ביד הרב שום דיו וקולמוס, וגם חדרו היה חשוך ואין בו חלון, ואם כן איך כתב, ואפשר שלא כתב דבר, לזאת אראה מה בתוכו. ונטלתי הנייר ופתחתי אותו וראיתי שהוא חלק וריק ואין בו שום כתב, ונשתוממתי מאוד, ופחדתי שהאדון יכעס ואף ירצה להרגני בכעסו. למרות זאת אמרתי, כי איש אלוקים כר' לוי יצחק בוודאי לא יסכן אותי, והלכתי בכוח אמונה זו אל האדון. ונטל האדון הנייר ופתח אותו, והתחיל לקרות בו כאדם שקורא באיגרת, ואני לא ידעתי מה קורא, כי לא שמעתי חיתוך אותיות רק קול קריאה בעלמא.

אחר שסיים קריאתו אמר לי האדון: תדע לך

שבחשבי על העניין, למה שאחליפך באדם אחר שאין לדעת אם נאמן הוא או לא, מוטב שתישאר על מקומך. הריני מוחל על חובך אלא שתשלם לי מכאן ואילך בזמן. ופטרני לשלום.

שבתי אל ר' לוי יצחק ומצאתיו עומד בפרשת דרכים וממתין לשובי. סיפרתי לו כל המאורע, וכששמע זאת אמר לי 'ס'עריצי לעב (חבר אהוב), אמור לי אמת, האם פתחת את המכתב? והודיתי במעשה. אז השיב באנחה רבה, 'אוי מה עשית, אם לא היית פותחו היה הבית השכור קנוי לך לאחוזת עולם בלי שכירות כלל, ועכשיו כשפתחת קלקלת את העניין'. (על פי שלמה גבריאל רוזנטל,

התגלות הצדיקים,
וורשה, תרס"ה, עמ' 52-53).

נתינת הנפש באותיות היא רוח החיים,
הרגש המזין את הכתב ומעניק
לו משמעות

כתב, במהותו, הוא האפשרות להעביר מידע. הוא שפה של סימנים קבועים

ומוכרים, ובשל כך ניתנים לפענוח. אולם בסיפור שלפנינו הכתב ייקרא רק למי שלשמו נועד. ר' לוי יצחק כותב את נפשו, ומשרה בנייר לא את סימני האותיות אלא את המהות שעליה מצביעות תנועות הדיו והקולמוס.

את המילה 'אנכי' הפותחת את נתינת התורה בהר סיני מסבירה הגמרא כנוטריקון – 'אנא נפשי כתיבת יהיבתי' (שבת קה,א), ובעברית – את נפשי כתיבתי ונתתי. רוחו של הקב"ה היא המחיה את האותיות, שגם נעלמות ופורחות בחטא העגל, ומשאירות את הלוחות חלקים וריקים. נתינת הנפש באותיות היא רוח החיים, הרגש המזין את הכתב ומעניק לו משמעות. התוכן הרוחני עליו מצביעה המילה הכתובה אינו מנותק ממנה, והוא קיים גם כשלא רואים, כשהכתב הפיזי התפוגג ונעלם.

סיפור דומה מספר גם ר' שלמה קרליבך על 'דרכון' שנכתב על ידי הרבי ממונקאץ' לאחד מחסידיו והכיל נייר חלק וריק. בעזרת הנייר עבר החסיד מחסומים וגבולות וחיבר בין 'שמים וארץ'. אגב, באופן אישי אני מכיר נער שעלה ללא משפחה ממש ממונקאץ' שכיום נמצאת באוקראינה, בעזרת דרכון לא תקף, כשהוא עובר בביקורת הגבולות בדרך נס, והנה לנו סיפור מתגלגל.

מסיפורים אלו עולה קריאה אחת וחשובה, הכתב – ובפרט המכתב הרשמי, הרישום ה'קר' והמשפטי – מוחלף בתנועה הנפשית ובתוכן הטהור והחי. דמעותיו של הרבי ממונקאץ', תפילתו של ר' לוי יצחק ושל כל אחד ואחת מאיתנו פועלות בעוצמה, אל מעבר למסך המילים והכתב.

לתגובות והארות:
zeevkitsis@gmail.com

משו"ת בהלכה

כניסה לשבת מתוך צום

סעודה בערב שבת

נחלקו התנאים בתוספתא (ברכות ה, א–ב):

לא יאכל אדם בערב שבת מן המנחה ולמעלה כדי שיכנס לשבת כשהוא תאווה דברי ר' יהודה, ר' יוסה אומר: אוכל והולך עד שעה שתחשך.

להלכה נפסק כבר בתוספתא כר' יוסי, ורוב הראשונים הבינו שמתור לקבוע סעודה שגרתית גם אחרי זמן המנחה (קביעת סעודה מיוחדת כסעודת מצווה וכד' בערב שבת זוקקת דיון נפרד). אולם, העיקרון שעומד מאחורי דברי ר' יהודה עומד בעינו, ועל מנת להיכנס לשבת עם תיאבון מצווה להימנע מקביעת סעודה מאוחרת ביום שישי (רמב"ם שבת ד, ש"ע רמטב). באופן עקרוני הזמן המוגדר בו מוטב להימנע מלקבוע סעודה הוא תשע שעות זמניות. אולם, בחורף יש לקחת פרק זמן משמעותי יותר שיתבטח כניסה לשבת בתיאבון (מ"ב שם, סקי"ז).

תענית בערב שבת

לכאורה, לאור האמור לעיל, המובחר ביותר יהיה להתענות בערב שבת ולהיכנס לשבת מתוך תיאבון רב. אכן, כך מובא בשו"ע בתור מנהג אנשי מעשה (שם ג): "דרך אנשי מעשה להתענות בכל ערב שבת".

אולם, לא ברור שזו אכן הדרך המובחרת. טעמו של ר' יהודה צוטט לעיל בתוספתא, כדי שיכנס לשבת כשהוא תאווה. דא עקא, בתוספתא תענית (ב, ז), מובאת מחלוקת אחרת של ר' יהודה עם ר' יוסי, שם הזכיר ר' יהודה ערך הפוך. נושא הדיון הוא שבירת הצום של תשעה באב שחל בערב שבת לפני חשיכה (על פי לוח העיבור הקבוע הנהוג בימינו מציאות של תשעה באב ביום ו' אינה אפשרית):

תשעה באב שחל להיות בערב שבת אוכל אדם כביצה ושותה אפילו כביצה כדי שלא יכנס זה כשהוא מעונה דברי ר' יהודה, ר' יוסה אומר: הרי זה מתענה ומשלים.

אם כן, לפי שיטת ר' יהודה אדם צריך להתכונן בצורה מיטבית לשבת ולאזן את התיאבון שלו. אסור לו לאכול בשעות הסמוכות לשבת כדי שיכנס

שעת סעודת יום השבת

"וְקָרְאתָ לְשַׁבָּת עֵגֶל לְקֹדֶשׁ ה' מְכַבֵּד וְכֹבֵדוֹתָ מַעֲשֵׂוֹת דְרָכָיִךָ מִמְצֵאוֹ חֲפִצָּךָ וְדַבַּר דְבָר". (ישעיהו, נח, יג).

חז"ל מבינים שמאכלים מיוחדים הם חלק משמעותי מאותו עונג וכבוד עליהם אנו מצוים, והפליגו בחשיבותם ובשכר ההקפדה עליהם (שבת קיח, ב, שו"ע רמב). אולם, נחלקו האמוראים בשאלת העיתוי המכובד ביותר לסעודת שחרית, שהיא סעודת יום השבת (שם קיט, א): "וכבודתו רב אמר: להקדים, ושמואל אמר: לאחר".

לפי ביאור רש"י, נחלקו רב ושמואל בשאלה מה יותר מכבד את השבת? האם הקדמת עונג השבת או הגדלת התיאבון אליו? ראשונים אחרים הבינו

עם תיאבון אך גם אסור להיכנס לשבת כשהוא מעונה משום שגם בכך יש פגיעה בכבוד שבת. הנחיה זו הובילה את הפוסקים להתנגד למנהג אנשי המעשה שעלול לגרום לאדם להיכנס לשבת כשהוא מעונה (מ"ב שם סקי"ח).

סיום תענית שחלה בערב שבת

בתוספתא שהובאה לעיל, נחלקו ר' יוסי ור' יהודה בעניין זה. גם כאן פסקה הגמרא כר' יוסי שמשלים את התענית (עירובין מא). אולם, נחלקו הראשונים האם כוונת הגמרא היא שחובה להשלים את התענית היות ואיננו חוששים לסברת ר' יהודה (ראבי"ה, רוקח) או שמתור להשלים את התענית ואין צורך לחשוש להיכנס לשבת כשהוא מעונה (תוספות). לפי שיטה זו, אמנם מותר להשלים אך אולי מוטב לא להשלים את התענית מפני כבוד שבת. אכן, המרדכי כותב שר"י טעם מתבטל לפני שבת בעשרה בטבת שחל להיות בערב שבת. עוד כתב המרדכי בשם מהר"ם מרוטנברג שאם קיבלו שבת מוקדם ניתן כבר לאכול ואין צורך לחכות לשקיעת החמה.

להלכה פוסק הרמ"א כמהר"ל (סימן קנז) ומחלק בין תענית יחיד לתענית ציבור. בתענית יחיד ניתן לנהוג כמהר"ם (ויש להקפיד לקבל כך את התענית מראש). בתענית ציבור יש להשלים את התענית עד צאת הכוכבים.

לסיכום

ביום שישי רגיל: מותר לסעוד סמוך לכניסת השבת אולם מצווה להימנע מכך על מנת להיכנס לשבת בתיאבון. בשו"ע מובא מנהג להתענות בכל יום שישי אולם האחרונים התנגדו לכניסה לשבת כשהוא מעונה.

בתענית ציבור שחלה ביום שישי: מתענים ומשלימים את התענית עד צאת הכוכבים. שבירת הצום נעשית בקידוש, לכן, אין להאריך בתפילה, בכדי שלא להקטור על הציבור השרוי בתענית.

ויהי רצון שצום העשירי יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה ולמועדים טובים והאמת והשלום אהבו.

שכלל אין כאן מחלוקת (ראה תוס') ולהלכה פוסק השו"ע בעקבות הטור שזה עניין סובייקטיבי ואדם צריך לנהוג על פי מה שיסב לו יותר עונג שבת (רפח, ז).

אם ההקדמה היא עונג לו כגון שנתעלה סעודת הלילה, יקדים. ואם האיחור עונג לו, כגון שעדיין לא נתעכל, יאחר.

עם זאת, יש להיזהר לא להתענות בשבת. בתלמוד ירושלמי (תענית ג, יא) נאסר להתענות אפילו עד חצות וכן נפסק בשו"ע (רפח, א). יש לשים לב לכך במיוחד בתקופת שעון החורף בה זמן חצות היום מוקדם (כרגע בסביבות 11:30), וכשמאריכים בתפילה ובדרשות עלולים להגיע לשעה זו מבלי משים.

התשובות נכתבו על ידי הרב שמואל ברויאר

לעילוי נשמת אביו ר' יונתן ב"ר זאב זכריה ז"ל נלב"ע ב' בטבת תשס"ח.

מחפשים רב קהילה? רב בית כנסת?

ניתן לפנות למרכז הלכה והוראה, להכשרת רבני קהילה ורבני עיר, וללימוד חושן משפט. טלפון: 02-5474542/7, מייל: mhalacha@gmail.com

מייסודה של הסתדרות הפועל המזרחי בא"י. יוצא לאור ע"י מכון "צומת".

"שבת בשבתו" באינטרנט: zomet.org.il, למנוי באנגליה בדוא"ל נא לפנות ל: dan@zomet.org

עריכה: מכון "צומת" אלון שבות, גוש עציון 90433, טל' 02-9931442, פקס' 02-9931889

www.zomet.org.il zomet@netvision.net.il הוצאת העלון ניתמכת ע"י משרד החינוך והתרבות

הפצה ולמודעות מסחריות: גל אורן BSD

הבונים 11 רמת גן 51462, טל' 03-6133555, פקס' 03-6133699, דוא"ל dotan@go-bsd.co.il, הפצה: מקור ראשון 052-8908518 יוסי

פרשה וטבעה

ארץ גושן

"וְאֶמְרָתֶם אֲנֹשִׁי מִקְנֶה הָיָה עֲבָדֶיךָ מִנְעוּרֵינוּ וְעַד עַתָּה גַם אֶנְחָנוּ גַם אֲבֹתֵינוּ בְּעֵבֹר תִּשְׁבוּ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן כִּי תֹעֲבַת מִצְרַיִם כָּל רְעֵה צֹאן" (מו, לד).

איתור מקומה של ארץ גושן היה נושא שמשך עניין מחקרי רב ועדיין לא הגיע לפתרון מוסכם. הפרשות שלפנינו מספקות כמה רמזים אשר אחד מהם נמצא בפסוק שבו פתחנו. על פי פסוק זה ארץ גושן היא חבל ארץ מתאים לרעיית מקנה צאן. מאידך גיסא מהמשך הפרשה משתמע שהיא גם ראויה לעיבוד חקלאי אינטנסיבי וכפי שאמר פרעה: "... בְּמִיטֵב הָאֶרֶץ הוֹשֵׁב אֶת אֲבִיךָ וְאֶת אֲחִיךָ יֵשְׁבוּ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן" (מו, ו). על מנת שנוכל לדעת מהם מאפייני ארץ מקנה שכדוגמתה נוכל לחפש במצרים נפתח בהיכרות עם חבל ארץ מקביל בארץ ישראל.

כבשים מחברון

מפתח לאיתור אזורי מרעה טובים הוא איכות הצאן הגדל בהם ובארץ ישראל היו אלה כבשי חברון. הם היו ידועים כמשובחים ביותר ולכן הועדפו לקרבנות. מצאנו בברייא (מנחות, פזא): "ת"ר: אלים ממואב, כבשים מחברון ... ר' יהודה אומר: מביאין כבשים שגבהן כרחבן וכר". מפרש רש"י: "שגובהן כרחבן - שהיו רחבים מרוב שמונת כמו שגבוהים והיינו כר רחב". על פי דברי הגמרא בסוטה (לד, ב) הסיבה לכך שכבשי חברון היו שמנים היתה, באופן פרדוקסלי, דווקא דלות הקרקע שסביבה. אומרת הגמרא: "ואין לך טרשים בכל א"י יתר מחברון... וחברון טרשים הווי? והא כתיב: ויהי מקץ ארבעים שנה ויאמר אבשלום אל המלך אלכה נא וגו', ואמר רב אויא, ואיתימא רבה בר בר חנן: שהלך להביא כבשים מחברון וכו'... מינה, אידי דקלישא ארעא, עבדה רעיא ושמן קניינא". מפרש שם רש"י: "דקלישא ארעא - עפר של טרשים דק וקלוש ומועט הוא ומתוך כך לא היו חורשים זורעים אותה תבואה מאכל אדם. ועבדה רעיא - מצמחת ומעלה עשבים ואוכלים הצאן. ושמן קניינא - המקנה הצאן שכן דרך הצאן להשיבוח בארץ יבשה וטרשים יותר מארץ לחה".

אמנם הקרקע מסביב לחברון יבשה יחסית ואיננה פורייה אך היה בכך יתרון לגידול כבשים, משום ששטחי המרעה שעמדו לרשותם היו גדולים.

שדות דגן ושטחי מרעה

מימי קדם ועד היום מנוצלים השטחים שמסביבות שונות אינם ראויים לעיבוד חקלאי לרעייה. באזורי ספר המדבר אין די גשם לגידול עצי פרי אך ניתן להשתמש בהם לרעייה ובמידת מה גם לגידול חיטה ושעורה. בלשון המקרא ובלשון חז"ל נקראו מרחבים אלו בשם "מדבר". שורש המילה מדבר (ד.ב.ר) הוא להדביר את הצאן, כלומר, להביא את הצאן לאכול בו. בשטחים שבהם כמויות המשקעים היו גדולות די הצורך (אקלים ים

תיכוני עם ממוצע שנתי מעל 400 מ"מ) השתמשו, בדרך כלל, לגידול עצי פרי ובעיקר גפנים וזיתים כפי שנהוג גם בימינו. ערכם הכלכלי של עצי הפרי שהיוו בסיס לתעשיית היין והשמן היה גבוה יותר במונחים של יחס תוצרת/שטח קרקע ולכן נדחקו שדות הדגן ושטחי המרעה לשולי החבל הים תיכוני, כלומר לאזורים בעלי אקלים צחיח למחצה (ממוצע משקעים שנתי של 200-400 מ"מ).

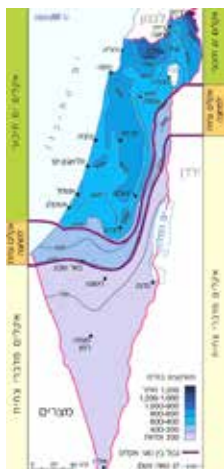
מעיון במפת המשקעים ואזורי אקלים בישראל (ראו בשרטוט) ניתן ללמוד שרצועת ספר המדבר בעלת האקלים הצחיח למחצה רחבה יותר ממזרח ומדרום לחברון בהשוואה לאזור ירושלים. רצועת ספר המדבר הנמצאת מזרחית לירושלים צרה ואילו ממזרח לחברון רצועה זו מתרחבת ומתלכדת עם השטחים שמדרום להי חברון. כמויות המשקעים ברוב אזור ספר המדבר מתאימות למרעה טבעי או לשדות דגניים המספקים לאחר הקציר שטחי מרעה עשירים. מסיבה זו ניתן לשער ששטחי המרעה באזור חברון סיפקו מזון רב יותר לכבשים בהשוואה לכבשים שממזרח לירושלים ולכן היו איכותיים יותר.

על קו התפר

עתה "חזור" לארץ גושן. אדמת ארץ גושן היתה פוריה ולכן נקראה "מיטב הארץ". חבל ארץ זה היה עשיר בדגה ובגידולים שונים כפי שתיארו בני ישראל: "זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם, את הקשאים ואת האבטחים...". יחד עם זאת היא היתה גם ארץ מרעה. ניתן לשער שארץ גושן שכנה בתפר בין שטחים חקלאיים מובהקים ובין המדבר. בדרך כלל נוף מסוג זה איננו אופייני למצרים משום שהמעבר משטחים המושקים על ידי הנילוס לרמות המדבר היבש לחלוטין חד מאד. יוצאת מן הכלל היא בקעה שבשוליה בנויה העיר איסמעיליה ודרכה עובר נחל טומילאת. בעזרת נחל זה ניתן היה להזרים מים מהנילוס אל הבקעה לצרכי חקלאות אך גם בלעדיו היו מקורות מים לצרכי מרעה. מי גשמים שזרמו מהרמות סביב הבקעה ומי תהום קרובים יצרו אזורי מעבר בין המדבר הקיצוני לשטחי החקלאות שקיבלו את מימיהם מהנילוס, שטחים שהיו מתאימים למרעה.

לפי דעת רוב החוקרים בקעה זו ובייחוד חלקה הצפוני הם ארץ גושן המתוארת בפרשתנו. בניגוד לדעה זו סבור פרופ' א.ב. נ. פולק שהשם 'גושן' איננו שמו של חבל ארץ מסוים אלא שם קבוע לאזור מעבר בין המדבר לארץ חקלאית המיושב על ידי רועים. את דעתו הוא מבסס על העובדה שהשם 'גושן' מופיע בספר יושע גם בתחומי ארץ ישראל.

להעמקה ותגובות: במדור "להרחיב" בפורטל הדף היומי (תמורה, יד, ב)

באדיבות: סופר מיפוי 050-4482556

רפואה והלכה

בגובה העיניים

והרי החדשות

"טו טו טו טו טו... קול ישראל מירושלים שלום רב. השעה שש והרי החדשות מפי מלאכי חזקיה. היום בשעה שתים בצהריים הובא למנוחות האב שרצח את שני ילדיו והתאבד. הוא השליך את שני הילדים, בן ארבע ובת חמש, מן הקומה האחת עשרה של בנין בתל-אביב ולאחר מכן קפץ אל מותו והתאבד. כתבתנו לענייני משטרה הדס שטייף מדווחת שרק לפני חודש הוא תקף את גרושתו בסכין מטבח ואיים עליה שירצח אותה".

ככה זה נשמע רק לפני כמה שבועות. מהדורת חדשות רדיופונית בסתם יום של חול. אחת מיני אלפים שישראל ממוצע צורך במהלך שנות חייו.

לפעמים זה מתרחש אפילו מספר פעמים באותו יום. כי הרי צריך להיות מעודכן, לא? חשוב להיות בעניינים ולדעת מה קורה. להיות מנותק או תלוש זה לא משהו שבן אדם מודרני ומתקדם מאחל לעצמו. לא ככה?

ובכל זאת, יש כאן בעיה. עמוקה ונוקבת ממה שאנחנו מתארים לעצמנו, וסימפטום לאופיה של תרבות שלמה ולאנשים שהיא מעצבת. איננו שמים לב עד כמה ב'דיווחים החמים מן השטח' ובמהדורות ה'ענייניות' וה'אובייקטיביות' המשודרות מידי שעה, יש פגמים מהותיים ונוקמים ארוכי טווח למיליוני המאזינים והצופים. נמנה רק שניים מהם.

מתרגלים לזוועה

בכל אדם מוסרי ובעל מידות טובות יש רגישות טבעית של התקוממות וסלידה כנגד מעשי רוע ואכזריות. אך מה קורה כשהוא נחשף כמה פעמים מידי יום למנות מרוכזות של רשעות חולנית וטרגדיות קורעות לב? התוצאה בלתי נמנעת. הוא מפתח בתוכו **קהות ואדישות לזוועה**.

בפעם הבאה שישמע על עוד משפחה שנמחקה כשרכבה איבד את הבלמים והתרסק לתהום, יינד בראשו, יכווץ את מצחו ויעביר כלאחר יד לאתנחתא מוסיקאלית בגלגל"צ. 'ממש נורא', ימלמל לעצמו תוך כדי הכיוונון של הווליום לרמה הנכונה, 'כבר פעם שלישית בחודש האחרון...'. הפתרון שמצאו אבירי הרייטינג לעניין הוא פשוט להפליא. עליה מתמדת בחשיפה ובתיאורים הפלסטיים המפורטים של אירועי רצח, גילוי עריות ושאר זוועות. אל התבלבלו. זה אינו סתם טעם רע. זוהי מדיניות מכוונת של פורנוגרפיה של המוות ומציצנות זולה לתהומות הרוע, רק כדי להחזיק את קהל המאזינים שבו ומרותק.

בשולי הדברים נעיר - מישהו נתן את הדעת על ההשפעות על נפשם של מיליוני ילדים רכים או סתם מתבגרים מבולבלים, שנוסעים ברכב עם הוריהם וחשופים דרך קבע לתיאורי זוועה שכאלו? האם יש להם כלים להכיל את זה בכלל? מה זה עושה להם

בפנים? מה הם לומדים מזה על העולם? על החיים?

אפשר להשוות?!

הלאה. "מספר ההרוגים ברעידת האדמה באינדונזיה שלשום מוערך במאה ועשרים אלף, כשעשרות אלפים עדיין נעדרים וחצי מיליון איש איבדו את ביתם. כתב חדשות החוץ יונתן רגב מוסר שכוחות ההצלה ממשיכים לחפש ניצולים בין ההריסות אך הסיכויים לכך הולכים ופוחתים. הבוקר ניצח הטניסאי הישראלי דודי סלע את הטניסאי הרוסי איבן סרגייב, והעפיל לחצי גמר טורניר הצ'לנג'ר בקזחסטן. סלע, המדרג 115 בעולם, ניצח את הרוסי בשלוש מערכות 6:0, 4:6, 6:2."

”ב'דיווחים החמים מן השטח' ובמהדורות המשודרות מידי שעה, יש פגמים מהותיים ונוקמים ארוכי טווח

אותם קולטים מה קרה כאן עכשיו?! כאילו היה זה הדבר הטבעי ביותר בעולם, בנושלאנטיות אדישה, הקריין הנכבד מדלג בקלילות מידיעה אחת לשניה, ובאותו טון ענייני וקר ובאותה יראת כבוד מציג טרגדיה איומה למאות אלפים שחייהם נחרבו, ולעוד משחק טניס סתמי וחסר חשיבות. המסר החד של **חוסר פרופורציה** המשקף **עיוות מוסרי נורא** מטפטף שוב ושוב למוחם של המאזינים. ובהנחה שמדובר באנשים בעלי נפש ומצפון ולא בקרשים נטולי חיים, איזו מכה הם מקבלים לגישה הישרה והמוסרית שלהם אל החיים?

הסם היומי

מה שבטוח הוא שמבחינת 'להיות בעניינים' התופעה של נרקומני חדשות מיותרת לחלוטין. אפשר לצרוך 12 או 16 פעם ביממה את הסם בכל שעה עגולה (ועוד לא אמרנו מילה על מבזקי החצי), ואפשר להסתפק בשישים שניות של רפרוף סלקטיבי על כותרות הידיעות המרכזיות באינטרנט. השורה התחתונה זהה מבחינת היותך מעודכן בדברים החשובים באמת שקרו ביממה האחרונה, אך ההשלכות המצטברות על הנפש מרחיקות לכת, בפרט שהכול מתרחש בתת-מודע כהרגל של שנים.

אם ננסה לתמצת את כל מה שאמרנו למשפט אחד: מהדורת החדשות מספרת את סיפורה של תרבות פוסט-מודרנית שמכורה לריגושים ולמציצנות לחיים של אחרים במקום לחוות ולהיות מחוברת לחיים שלה עצמה. תרבות שמרימה על נס את זכות הציבור לדעת גם כשמדובר בהבלים או במעשי טירוף, ולא בחובת האדם בעולמו ובמחויבות שלו לטפח אישיות מוסרית ורגישה החפצה בטוב. אחרי כל זה, השאלה החשובה באמת היא - **איפה אנחנו בסיפור הזה?** עד כמה נמשיך לצרוך ולספוג בחוסר מודעות, או שיש סיכוי להתנהלות אחרת ואולי אף ליצירת אלטרנטיבות ראויות?

לתגובות, חומרי העשרה והצטרפות
לרשימת תפוצה: milatova.org

הקודש שבהול

השחוק הקדוש

ליצנות רפואית הינה תחום התנדבותי-מקצועי בבתי החולים.

הזוהר הקדוש מתאר את דוד המלך כ"בדחן המלך" – מלכו של עולם (ח"ב עמ' קז,א), שבכל צרותיו היה בשמחה תמיד. עוד ליצן רפואי מוכר ביהדות הוא – **הרשלה מאוסטרופולי**.

הליצן הרפואי מנסה להקל ולהסיח את דעת החולים מהמתח והעצב, מהבדידות והשעמום, ולו לרגעים בודדים, כדי לשפר את תפקודם ומצבם **הפיזי-נפשי-חברתי**. הוא משתמש בקסמים, בלונים, נגינה, ממתקים, משחק

תיאטרלי, בדיחות וכו'.

לשמח אנשים זו מצווה גדולה. הרב שלמה קרליבך זצ"ל אמר: **"שמחה באה -**

מהעולם הזה, והצחוק - מהעולם הבא" (סיפורי נשמה ח"ב עמ' 361). הכוח המרפא של הצחוק, מחזק את מערכת החיסון ומאיץ את תהליך הריפוי. **הצחוק יפה לבריאות** ובפרט ערכו של חיוך בבתי חולים, ובפרט חיוך של ילד.

"אז ימלא שחוק פיננו, ולשוננו רנה" (תהלים קכ"ב).

קורס ליצנות רפואית 9364656-08 / 1700500037

לתגובות: robivin@walla.co.il

החידה השבועית

יוסף הורכב על מרכבת המשנה:
 "וַיִּרְכַּב אֹתוֹ בְּמִרְכַּבַּת הַמִּשְׁנָה
 אֲשֶׁר לוֹ וַיִּקְרָאוּ לְפָנָיו אֲבָרָה וְנָתַן
 אֹתוֹ עַל כָּל אֶרֶץ מִצְרָיִם" (בראשית
 מא, מג).

אלו הם שמות פירושים למשנה תורה לרמב"ם: כסף
 משנה (רבי יוסף קארו) ומרכבת המשנה (רבי שלמה
 מחלמא).

**חוגגים בר מצווה/בת מצווה
 ומחפשים חידון ייחודי וחוויתי?
 צרו קשר עם: "החידון והחוויה"**

לתגובות: info@hidonim.com

פרשת ויגש

**מהו המספר שנזכר בפרשתנו
 שלוש פעמים:
 בקשר לשנים,
 בקשר לאנשים ובקשר לבגדים?**

תשובה לפרשת מקץ:

הכוללניק הוא יוסף שנקרא "אֲבָרָה" והוא ששם כסף משנה
 באמתחות אחיו: "וְכֶסֶף מִשְׁנֵה קָחוּ בְיַדְכֶם וְאֶת הַכֶּסֶף
 הַמוֹשֵׁב בְּפִי אֲמַתְחֹתֵיכֶם תְּשִׁיבוּ בְיַדְכֶם אוֹלֵי מִשְׁגָּה הוּא"
 (מג, לב).

נקודת מבט

כלכלה צודקת של משיח בן יוסף

”כלכלה מוטעית הפוגעת בעניים ומטיבה עם בעלי שכר גבוה”

כמו מע"מ או תשלומי הורים לבתי ספר, מגדילה עוני ופערים. אם רוצים לצמצם את העוני ולהקטין את הפערים צריך להעלות מיסים ישירים ולהפחית מיסים עקיפים אחרים. ועוד, החזרת כסף לציבור מטרתה גם להגדיל צריכה ובעקבותיה את הצמיחה. ברור שמקבלי השכר הנמוך היו משתמשים לצריכה בכל הכסף הנוסף, ואילו מקבלי השכר הגבוה לא זקוקים להגדלת הצריכה אלא יגדילו את החיסכון או ירכשו דירה נוספת, ומחיר הדירות יעלה.

יתר על כן, ללא פרסום בולט הוחלט שבמקביל לביטול העלאת המס ייערך קיצוץ במשרדי הממשלה, בשנת התקציב 2014, באותו היקף של ביטול העלאת המס. מניסיון קודם ניתן לשער בודאות שהקיצוץ יכלול שוב את משרדי החינוך, הרווחה, הבריאות, השיכון, הרשויות המקומיות ועוד שירותים שהמדינה אמורה לספק, ונצטרך לשלם יותר עבור השירותים הללו. זו בעצם העלאת המס העקיף האחיד הרגורסיבי שפוגע יותר בשכבות החלשות והביניים.

עוד יש לדעת; שיעור התקציב להוצאה הציבורית בישראל (חינוך, בריאות, רווחה וכו') נמוך משמעותית במדינות המפותחות הקרויות OECD. ההוצאה הציבורית בתוצר בישראל בשנת 2009 הייתה 43.3%, לעומת 48.7% בממוצע במדינות ה-OECD. לכן, גם כיום אנו משלמים יותר עבור שירותים שקוצצו בחינוך, בבריאות, במוניציפאלי ועוד. נתונים מדאיגים נוספים מלמדים שיחסית למדינות OECD גובה המסים הישירים והפרוגרסיביים בישראל הוא פחות מהממוצע בהן (בשנת 2008: בישראל 22.4% לעומת 42.2% ב-OECD), ואילו גובה המסים העקיפים, האחידים והרגורסיביים הוא הרבה מעל הממוצע שם (בישראל 22.9% לעומת 9.3%).

אחריות מקבלי ההחלטות

מכל האמור לעיל ברור שהמדדים החברתיים השלילים המבישים, האופייניים רק למדינת ישראל, אינם גזירת גורל או מכה בידי שמים, אלא מעשה ידי אדם והחלטות של בעלי התפקידים המוסמכים והאמונים על קבלת ההחלטות הכלכליות והחברתיות.

הישיגו המאקרו המרשימים של הכלכלה הישראלית לא יכולים להיטיב רק עם מעטים ולהיעזר אצל רוב הציבור. המבחן האמיתי והמוסרי הוא בחלוקה צודקת, הוגנת ושוויונית יותר של המשאבים הלאומיים. לכך דרוש בעל חזון, כישרון ומנהיגות, כמשביר יוסף, וכסימן לבוא משיח בן יוסף.

בפרשיות מקץ-ויגש אנו למדים על כישורו של יוסף לחזות את שנות הרעב ושנות השבע, לתת עצה להתמודד עם מצב החירום בשנות הרעב, ועל יכולותיו לבצע תכנית שהציע לפרעה. העובדה שיוסף נבחר למשנה למלך מעידה על החשיבות שהתורה מייחסת לכלכלה לאומית צודקת. משפחת יעקב שעסקה במצוקת הרעב של עצמה, עתה יוסף נדרש לתת מענה לכלל תושבי מצרים ולבאים אליה מבחוץ. יוסף הוא איפוא הראשון הנדרש לחשוב, לייצג ולבצע כלכלת עם ומדינה. ניהול כלכלה לאומית מורכב ומסובך יותר מניהול כלכלת משפחה. יש לקחת בחשבון גורמים לאומיים כמו התמודדות מול איומים קיומיים. מדינה חייבת להחליט על סדרי עדיפויות בין בטחון לחינוך, בין תשתיות פיזיות לתשתיות חברתיות, ודילמות רבות נוספות.

כלכלה חיובית והוצאות שליליות

ממשלת ישראל משתבחת בצדק במדדי המאקרו החיובים של הכלכלה הלאומית ביחס למדינות המפותחות (OECD); יציבות כלכלית, אחוז צמיחה גבוה, אחוז אבטלה נמוך, אינפלציה נמוכה והישגים נוספים. בשטח זה אנחנו נחשבים להצלחה בקנה מידה עולמי. מאידך, גם במדדים החברתיים אנו בצמרת העולמית, אך הפעם שליליים; שיעורי עוני גבוהים, בעיקר בקרב ילדים, פערים חברתיים וכלכליים ענקיים, שכר נמוך ופערי שכר גדולים, שיעור השתתפות נמוך בכוח העבודה (בעיקר אצל חרדים וערבים) ובעיות קשות חמורות.

הממשלה טעתה בהערכת חסר הכנסות ממסים והערכת יתר של הוצאות הממשלה. בעקבות העודף שנוצר החליט שר האוצר על ביטול העלאת מס הכנסה (1% עד 14,000 ₪ לחודש ו-2% מ-20,000 ₪) שאמור היה להתבצע בשנת המס 2014. הוצעו חלופות מה לעשות עם העודף כמו לבטל את העלאת המע"מ, לבטל חלק מקיצוץ קצבאות הילדים, לבטל חלק מהקיצוצים בחינוך, בבריאות, ברווחה ועוד. הבחירה לבטל העלאת מס הכנסה משקפת את הבעייתיות הגדולה במדיניות הכלכלית-חברתית של ממשלה זו, וגם קודמותיה. ביטול העלאת המס מיטיב רק עם משלמי המס, ומשתכרי השכר הגבוה. חצי מציבור העובדים כלל לא מגיע לסף המס וביטולו רק מגדיל את הפער הכלכלי ופערי שכר הנטו. המשתכר 5000 ₪ ירוויח מהביטול כ-50 ₪ לחודש והמשתכר 30,000 ₪ יקבל עוד 600 ₪ לחודש. אילו נבחרה חלופה אחרת ניתן היה להגדיל את הנטו לכולם בסכום של כ-160 ₪ לחודש לפחות, ובכך לצמצם את שיעורי העוני ולהקטין את פערי השכר.

זאת יש לדעת, העלאת מס ישיר פרוגרסיבי (המרוויח יותר ישלם אחוז גבוה יותר), כמו מס הכנסה, מצמצמת עוני ומקטינה פערים, ואילו העלאת מס עקיף, רגורסיבי-אחיד,

- מנורת 3W LED חדישה • מפיקה אור עוצמתי לשנים רבות
- צריכת חשמל אפסית • מתקפל ונייד (כ-500 גרם)
- חזק וגמיש - גוף המנורה ממתכת
- בטיחותי - ללא חלקי זכוכית • המנורה ניתנת לתליה על הקיר
- מתאים למתח החשמל בכל העולם

חדש!
אורלי
מנורה ל ש ב ת

רק **92X3 ש"ח**
סה"כ 272 ש"ח כולל דמי משלוח

להזמנות חייגו למבחן צומת: 02-993-2111 לרכישה דרך האתר: www.zomet.org.il